

RAPORT ANUAL DE IMPLEMENTARE POIM 2014-2020

aferent anului 2018

REZUMAT PENTRU CETĂȚENI

În implementarea de ansamblu a POIM, care s-a menținut în 2018 pe un trend ascendent datorat, în special, proiectelor fazate, sunt de remarcat următoarele aspecte:

În implementarea de ansamblu, sunt de remarcat următoarele aspecte:

- A fost aprobată de către Comisia Europeană (CE) modificarea de program care a redus alocarea financiară a FEDR cu 200 mil. Euro;
- A fost aprobată de CE majorarea procentului de cofinanțare UE de la 75% la 85% pentru sectorul de transport;
- Au fost actualizate abordările strategice în domeniul de management al deșeurilor, având în vedere finalizarea PNGD, precum și în domeniul prevenirii și gestionării riscurilor;
- Au fost revizuiți unii indicatori din cadrul de performanță, în raport cu o serie de evoluții relevante;
- Au fost îndepliniți indicatorii din cadrul de performanță pentru AP 1, AP 2, AP 3, AP 5 și AP 7 FEDR;
- În anul 2018, au fost transmise la CE 8 proiecte majore, în valoare eligibilă de 3,39 mld. € din care 6 au fost aprobate (Eroziunea Costieră Etapa II, Orbital București, Magistrala 2 Berceni-Pipera, Modernizare Ecluze, Autostrada Câmpia Turzii - TG Mureș, precum și proiectul de apă Turda Câmpia Turzii), celelalte 2 fiind în evaluare (proiectele de apă RAJA Constanța și Ilfov) la care se adaugă proiectul de apă Cluj Sălaj transmis la CE în 2019;
- Au fost transmise declarații de cheltuieli care au depășit pragul de dezangajare aferent anului 2018.

În același timp, au persistat dificultățile legate de pregătirea proiectelor, întârzierile în implementare, lipsa de atractivitate a proiectelor în sectorul de energie și alte probleme sectoriale care au influențat performanța de ansamblu a programului (detalii în secțiunile 6a, 10.1 și 11.1)

Din perspectiva datelor de implementare, până la sfârșitul anului 2018, s-au înregistrat următoarele progrese :

- Numărul cererilor de finanțare depuse în cadrul apelurilor deschise a ajuns la 396 față de 263 la finalul anului 2017;
- Numărul contractelor de finanțare semnate a ajuns la 236, cumulând o valoare eligibilă de 9,81 mld. €, față de numărul de 161 de contracte semnate până la finalul anului precedent, în valoare eligibilă de 6,02 mld. euro;
- Rata de contractare a ajuns la un nivel de 90,48% raportat la alocarea totală revizuită de 10,84 mld. € (Sprijin UE și contribuție națională, inclusiv rezerva de performanță), față de nivelul de 50,67% înregistrat la finalul anului 2017 (prin raportare la alocarea totală inițială a programului de 11,88 mld. €);
- Valoarea cheltuielilor eligibile certificate și declarate la CE a atins nivelul de 2,06 mld. €, reprezentând 19% din alocarea totală de 10,8 mld.€, iar valoarea rambursată de către CE a fost de 1,38 mld. €, reprezentând o rată de absorbție de 15,08% (15,57% - FC și 13,58% - FEDR) dintr-un total de 9,21 mld. €, contribuție UE, în creștere față de rata de la finalul lui 2017 de 9,11% (raportată la o contribuție UE de 9,41 mld. €).

În sectorul de transport, rata de contractare a ajuns la un nivel de 99,65% raportat la alocarea totală de 5,89 mld. € (Sprijin UE și contribuție națională, inclusiv rezerva de performanță), față de nivelul de 60,13% înregistrat la finalul anului 2017, prin raportare la alocarea inițială a sectorului de 6,80 mld. €. Valoarea cheltuielilor eligibile certificate și declarate la CE a atins nivelul de 1,57 mld. €, reprezentând 26,69% din alocarea totală de 5,89 mld. €, iar valoarea rambursată de către CE a fost de 1,06 mld. €, reprezentând o rată de absorbție de 21,26% dintr-un total de 5 mld. €, contribuție UE, înregistrând o creștere semnificativă față de rata de la finalul lui 2017 de 10,29% raportată la o contribuție UE de 5,10 mld. €.

În sectorul de mediu, rata de contractare a ajuns la un nivel de 76,73% raportat la alocarea totală revizuită de 3,78 mld. € (Sprijin UE și contribuție națională, inclusiv rezerva de performanță), față de nivelul de 46,65% înregistrat la finalul anului 2017 prin raportare la alocarea inițială a sectorului de 3,90 mld. €. Valoarea cheltuielilor eligibile certificate și declarate la CE a atins nivelul de 365,54 mil. €, reprezentând 9,66% din alocarea totală de 3,78 mld. €, iar valoarea rambursată de către CE a fost de 260,82 mil. €, reprezentând o rată de absorbție de 8,11% dintr-un total de 3.21 mld. €, contribuție UE, în creștere față de rata de la finalul lui 2017 de 4% raportată la o contribuție UE de 3,31 mld. €.

În sectorul de management al riscurilor și adaptare la schimbările climatice, rata de contractare a ajuns la un nivel de 159,88% raportat la alocarea totală de 563,20 mil. € (Sprijin UE și contribuție națională, inclusiv rezerva de performanță), față de nivelul de 11,28% înregistrat la finalul anului 2017. Valoarea cheltuielilor eligibile certificate și declarate la CE a atins nivelul de 93 mil. euro, reprezentând 16,62% din alocarea sectorului de 563,20 mil. €, iar valoarea rambursată de către CE a fost de 43 mil. euro, reprezentând o rată de absorbție de 9% (FC) dintr-un total de 478,72 mil. €, contribuție UE, în creștere față de rata de la finalul lui 2017 de 6,82%.

În sectorul de energie și eficiență energetică, rata de contractare a ajuns la un nivel de 22,67% raportat la alocarea totală de 605,68 mil. € (Sprijin UE și contribuție națională, inclusiv rezerva de performanță), față de nivelul de 6,86% înregistrat la finalul anului 2017 prin raportare la aceeași alocare de 605,68 mil. €. Valoarea cheltuielilor eligibile certificate și declarate la CE a atins nivelul de 28,91 mil. euro, reprezentând 4,77% din alocarea totală de

605,68 mil. €, iar valoarea rambursată de către Comisia Europeană a fost de 21,49 mil. euro, reprezentând o rată de absorbție de 4,18% dintr-un total de 514,83 mil. €, contribuție UE, în creștere modestă față de rata de la finalul lui 2017 de 2,25% raportat la o contribuție UE de 514,83 mil. €.

În perioada 26 - 29 iunie 2018, a avut loc a-VII-a reuniune a CM POIM și reuniunile SCS-urilor aferente. Sinteza deciziilor luate în cadrul reuniunilor CM POIM a fost publicată pe web site-ul MFE: <http://www.fonduri-ue.ro/poim-2014#implementare-ghiduri-beneficiari>, **Secțiunea Monitorizare, precum și minutele reuniunilor.**

AM POIM a emis în anul 2018 un număr de 5 instrucțiuni și 2 revizii de instrucțiuni, iar DG OIT a emis un număr de 5 instrucțiuni adresate Beneficiarii AP 1-2 POIM, 3 revizii ale Instrucțiunilor și o Metodologie. Acestea sunt postate pe site-ul MFE: <http://www.fonduri-ue.ro/poim-2014#implementare-ghiduri-beneficiari>, **Secțiunea Instrucțiuni.**

Cadrul de performanță POIM:

În ceea ce privește îndeplinirea indicatorilor aferenți cadrului de performanță, axele în cadrul cărora nu au fost atinși indicatorii de etapa sunt axele prioritare 4, 6, 7 - OS 7.2 și 8.

Axa prioritară (AP) 4

Din cei trei indicatori de etapă cheie de implementare doar un singur indicator nu a fost atins respectiv:

- F= Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate = 13.454.875,89 euro față de ținta de 38.986.534 euro

Valoarea raportată pentru indicatorul F reprezintă 34,51% din ținta anului 2018, este inferioară pragului minim acceptabil de performanță de 75%.

Cauzele progresului insuficient în implementarea priorității au fost:

- Numărul mic de proiecte contractate care vizează implementarea planurilor de management a unor arii protejate (5 din cele 56 de proiecte contractate), restul vizând elaborarea de planuri;
- Capacitatea financiară limitată a beneficiarilor proiectelor de biodiversitate (în majoritate ONG-uri cu atribuții în domeniul protecției mediului) de asumare a lansării procedurilor de atribuire înainte de acordarea finanțării;
- Eliminarea custodiei ca formă de gestiune a ariilor protejate (OUG nr. 75/2018), ceea ce a determinat un blocaj atât în procesul de evaluare a cererilor de finanțare privind elaborarea / implementarea planurilor de management, deoarece solicitanții de finanțare nu mai pot îndeplini condițiile de eligibilitate din POIM/Ghidul Solicitantului, cât și în procesul de implementare a proiectelor deja contractate;
- Întârzierea pregătirii proiectului Ministerului Mediului (MM) de creștere a nivelului de evaluare și monitorizare a calității aerului la nivel național, care nu a putut fi contractat în perioada de raportare. Aceasta a fost cauzată de necesitatea de a clarifica responsabilitățile

partenerilor (ANPM, ANM și două institute de cercetare) implicați în implementarea proiectului, care este complex din punct de vedere operațional.

- Problemele întâmpinate în implementarea celor două proiecte fazate care vizează decontaminarea și ecologizarea unor situri poluate istoric, contractate în trim IV al anului 2017 în cadrul OS 4.3. În cazul proiectului Municipality Turda, procedura de atribuire a contractului de proiectare și execuție a lucrărilor este în derulare, iar în cazul proiectului implementat de AZOMUREȘ sunt necesare modificări de soluții tehnice.

Măsurile implementate de AM în anul 2018:

- AM a asigurat depunerea / aprobarea / contractarea proiectelor de biodiversitate în mod continuu începând cu sfârșitul anului 2016 și până în iulie 2018 când a fost emisă OUG 75/2018, care a eliminat custodia ca formă de gestiune a ariilor protejate. Pentru Legea de modificare și completare a OUG 75/2018 a fost admisă o sesizare de neconstituționalitate, urmând ca, ulterior motivării deciziei Curții Constituționale și amendării în consecință a cadrului legal, blocajul generat în procesul de evaluare și implementare a proiectelor să fie eliminat.
- În vederea sprijinirii MM pentru pregătirea cererii de finanțare, AM a facilitat contractarea unei asistențe tehnice PASSA BEI în anul 2018. Finalizarea cererii de finanțare este prevăzută pentru iunie 2019.
- AM a asigurat de asemenea monitorizarea permanentă a celor două proiecte fazate contractate în cadrul OS 4.3.

Axa prioritară (AP) 6

În ceea ce privește indicatorii aferenți cadrului de performanță, rezultatele privind îndeplinirea etapelor cheie de implementare stabilite prin program față de țintele aferente anului 2018 sunt următoarele:

- 2S59 Capacitate instalată pentru producția de energie regenerabilă din proiecte contractate = 0 față de 48 MW
- 2S60 Capacitate instalată pentru producția de energie în cogenerare de înaltă eficiență din proiecte contractate = 17,14 față de 40MW
- F Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate = 628.036,99 euro față de ținta de 27.269.778 euro

Valorile atinse pentru indicatorii de performanță nu permit îndeplinirea condițiilor pentru alocarea definitivă a rezervei de performanță în cuantum de 13.929.161 euro.

Cauzele progresului insuficient în implementarea priorității au fost:

- Complexitatea regulilor de ajutor de stat aplicabile și cuantumul redus al sprijinului care poate fi acordat în conformitate cu acestea, care au făcut ca acest tip de investiții să fie puțin atractiv pentru solicitanții de finanțare;

Măsurile implementate / planificate de AM:

- În anul 2018, AM POIM a desfășurat o campanie de promovare și explicare a oportunităților de finanțare prin organizarea unor reuniuni de lucru în orașele București, Brașov, Bacău,

Craiova și Cluj - Napoca la care au participat aproximativ 150 de reprezentanți ai unor potențiali beneficiari. În prezent, menționăm că se află în proces de evaluare 9 cereri de finanțare prin care este propusă o capacitate instalată pentru producția de energie regenerabilă de 58,53 MW;

- În prezent, AM revizuieste ghidurile solicitantului în vederea creșterii valorii maxime a finanțării care poate fi acordată în cadrul OS 6.1 (Distribuție) și OS 6.3 de la 5 mil. Euro la 15 mil. Euro / proiect; de asemenea, în cazul OS 6.3, sunt detaliate suplimentar tipurile de activități finanțabile și este introdusă posibilitatea ca un beneficiar să poată depune mai multe proiecte;
- Propunerea de modificare a POIM prin completarea OS 6.1 (producție) cu o prevedere privind includerea în aria de finanțare și a capacităților de producție de energie electrică pe bază de energie geotermală.
- Întrucât cauzele performanței slabe nu se vor modifica deoarece vizează regulile de ajutor de stat, este necesară o reorientare a modului de susținere a sectorului spre alte tipuri de instrumente mai atractive, cum ar fi instrumentele financiare. Această abordare este imperativă, având în vedere importanța sectorului energetic în perioada de programare post - 2020.

Axa prioritară (AP) 7 - Obiectivul Specific (OS) 7.2

În ceea ce privește indicatorii aferenți cadrului de performanță, rezultatele privind îndeplinirea etapelor cheie de implementare stabilite prin program față de țintele aferente anului 2018 sunt următoarele:

- 2S64 rețelei termice propuse spre reabilitare/extindere incluse în proiectul major transmis Comisiei Europene spre aprobare= 0 față de 200km
- F Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate = 0 față de 23.440.786 euro FC

Valorile atinse pentru indicatorii 2S64 FC și indicatorul financiar aferent FC nu permit întrunirea condițiilor pentru alocarea definitivă a rezervei de performanță în cuantum de 11.264.080 euro.

Cauzele progresului insuficient în implementarea OS 7.2.au fost:

- Amploarea și complexitatea tehnică deosebită ale proiectului major de termoficare în Municipiul București;
- Contextul insolvenței și ulterior al falimentului survenit în decembrie 2018 al RADET, operatorul infrastructurii propuse spre reabilitare prin POIM;
- Aplicarea legislației privind ajutorul de stat, finanțarea urmând a fi notificată individual Comisiei Europene.

Măsurile implementate / planificate de AM:

- AM a monitorizat și sprijinit permanent pregătirea proiectului major de termoficare în Municipiul București, inclusiv prin susținerea diminuării țintei pentru 2023 care vizează rețeaua termică propusă spre reabilitare de la 500 km la 200 km;

- Transmiterea la CE a acestui proiect major este planificată pentru prima jumătate a anului 2020, în funcție de aprobarea notificării ajutorului de stat.

Axa prioritară (AP) 8

În ceea ce privește indicatorii aferenți cadrului de performanță, rezultatele privind îndeplinirea etapelor cheie de implementare stabilite prin program față de țintele aferente anului 2018 sunt următoarele:

- 2S69 Lungimea conductei de transport de gaz operațională construită din contracte de achiziție publică semnate= 0 față de 160km
- F Suma totală a cheltuielii eligibile din sistemul contabil al autorității de certificare, certificată de această autoritate = 0 față de 9.400.862 euro

Neatingerea țintelor pentru anul 2018 nu permite întrunirea condițiilor pentru alocarea definitivă a rezervei de performanță în cuantum de 4.801.878 euro.

Îndeplinirea indicatorului 2S69 a fost prevăzută a fi realizată prin contractele de achiziție publică aferente proiectului Dezvoltări ale SNT în zona de Nord-Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale a zonei precum și a asigurării capacităților de transport spre Republica Moldova promovat de către Transgaz în calitate de operator unic al rețelei naționale de transport a gazelor naturale. Deși pregătirea proiectului a demarat în anul 2016, proiectarea fiind realizată de către o structură internă a beneficiarului, documentația tehnico - economică a necesitat numeroase iterații și completări pentru a răspunde în integralitate cerințelor europene și naționale aplicabile, fiind vizate în mod special analiza de opțiuni, documentația privind impactul asupra mediului, precum și metodologia de calcul a sprijinului în condițiile ajutorului de stat aplicabil. Astfel, întregul necesar investițional a putut fi definitivat în iunie / iulie 2018 când au fost lansate și procedurile de atribuire pentru 3 contracte de lucrări aflate în prezent în derulare.

În pofida performanțelor slabe ale axei prioritare din perspectiva gradului de întârziere în pregătirea și aprobarea proiectelor, tipul de investiții prevăzut se poate încadra în perioada de eligibilitate a programului, asigurând atât îndeplinirea indicatorilor financiari, cât și a indicatorilor de realizare imediată și contribuția la indicatorii de rezultat prevăzuți în program. Nealocarea rezervei de performanță nu este de natură a afecta implementarea axei în continuare.

Vor fi necesare însă eforturi susținute ale AM în asigurarea unei monitorizări stricte a implementării în vederea respectării calendarului asumat și a posibilității de a interveni în timp real pentru soluționarea eventualelor blocaje.